

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2014-10-01
Stockholm

Mål nr
P 3075-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-03-11 i mål nr P 1948-13, se bilaga

KLAGANDE

Byggnadsnämnden i Örebro kommun
Box 33400
701 35 Örebro

MOTPARTER

1. H A

2. P A

SAKEN

Byggsanktionsavgift avseende fastigheten X i Örebro kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1162591

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Byggnadsnämnden i Örebro kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

H A och **P A** har yttrat sig.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har anfört bl.a. följande. Bestämmelsen i 9 kap. 3 a § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, medför att det är uppenbart att det är de nya föreskrifterna, som trädde ikraft den 1 juli 2013, som ska tillämpas då de innebär en lindrigare påföljd för den enskilde. Det har därför inte funnits något skäl för mark- och miljödomstolen att återförvisa ärendet till nämnden, utan alla förutsättningar har funnits för mark- och miljödomstolen att själv meddela beslut i målet.

H A och **P A** har hänvisat till vad de anfört i underinstanserna och tillagt att sanktionsavgiften ska anses vara oskälig med hänsyn till överträdelsen i ärendet, där redan två bygglov har beviljats.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Nämnden har den 24 januari 2013 beslutat att ta ut 44 000 kr i byggsanktionsavgift av **H A** och **P A** för att de utan startbesked har påbörjat byggnation avseende tillbyggnad. Beslutet, som fastställts av Länsstyrelsen i Örebro län, har upphävts av mark- och miljödomstolen och målet har återförvisats till nämnden för fortsatt handläggning. Mark- och miljödomstolen har i domskälen angett bl.a. att det på underlaget inte går att bedöma om PBF i sin nuvarande eller äldre lydelse ger lindrigast påföljd.

I målet är ostridigt att H A och P A har påbörjat en bygglovspliktig åtgärd innan startbesked enligt 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, lämnats. Tillsynsmyndigheten har enligt 11 kap. 51 § PBL därmed rätt att ta ut en särskild avgift (byggsanktionsavgift). Beträffande beräkningen konstaterar Mark- och miljööverdomstolen, i likhet med mark- och miljödomstolen, att avgiften fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för det år som beslutet om avgiften fattas (9 kap. 1 § PBF). Nämndens beräkning skulle därmed ha utgått från prisbasbeloppet för år 2013 (dvs. 44 500 kr) och inte prisbasbeloppet för år 2012 (dvs. 44 000 kr).

Den 1 juli 2013, under handläggningen i mark- och miljödomstolen, trädde nya bestämmelser kring byggsanktionsavgifter ikraft. Av övergångsbestämmelserna till dessa framgår att äldre föreskrifter ska gälla för överträdelse som ägt rum före den 1 juli 2013 men att de nya föreskrifterna ska tillämpas om de leder till en lindrigare påföljd (SFS 2013:308 punkt 3).

Enligt de regler som gällde före den 1 juli 2013 var byggsanktionsavgiften, för att påbörja en åtgärd innan byggnadsnämnden har gett startbesked, 1 prisbasbelopp för åtgärd avseende en byggnad med en bruttoarea över 150 och högst 300 m² (9 kap. 20 § 2 PBF). Det är därmed bruttoarean på byggnaden som är utgångspunkt för bestämmelsen och inte tillbyggnadens area (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 17 juni 2014 i mål nr P 11844-13). Av handlingarna i målet framgår inget annat än att byggnadens area är 258 m². Det finns därmed underlag för att bestämma sanktionsavgiften enligt de regler som gällde före den 1 juli 2013.

Enligt de nu gällande reglerna är byggsanktionsavgiften 0,5 prisbasbelopp med ett tillägg av 0,005 prisbasbelopp per kvadratmeter av tillbyggnadens sanktionsarea för att påbörja en sådan lovpliktig tillbyggnad innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked (9 kap. 7 § 1 PBF). Av handlingarna i målet framgår inget annat än att tillbyggnadens area är 27 m². Det finns därmed även underlag för att bestämma sanktionsavgiften enligt de nu gällande reglerna.

Mot denna bakgrund har det funnits tillräckligt underlag för mark- och miljödomstolen att kunna ta ställning till frågan om byggsanktionsavgift. Det har därför inte funnits skäl att återförvisa målet till byggnadsnämnden. Det överklagade avgörandet ska därmed undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Maria Lotz, hovrättsrådet Margaretha Gistorp och tf. hovrättsassessorn Joel Björk-Werner, referent.

Föredragande har varit Petter Larsson Garcia.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-03-11
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 1948-13

KLAGANDE

1. H A

2. P A

MOTPART

Byggnadsnämnden i Örebro kommun
Box 33400
701 35 Örebro

SAKEN

Byggsanktionsavgift avseende fastigheten Örebro X

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Örebro läns beslut den 18 mars 2013 i ärende nr 403-1186-2013, se bilaga 1

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Byggnadsnämnden i Örebro kommuns beslut den 24 januari 2013 (§ 15) och visar målet åter för fortsatt handläggning enligt domskälen.

Dok.Id 323511

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

YRKANDEN M.M.

H A och P A (klaganden) har överklagat Byggnadsnämnden i Örebro kommuns (nämnden) beslut att ta ut byggsanktionsavgift och yrkat att avgiften ska sättas ned så att den står i rimlig proportion till överträdelsen.

Till stöd för sin talan har klaganden anfört i allt väsentligt detsamma som hos Länsstyrelsen i Örebro län (länsstyrelsen) med följande tillägg och förtydligande. Deras ärende omfattas av den lagändring rörande byggsanktionsavgifter som föreslås att träda i kraft från och med den 1 juli 2013. Förslaget om ändring gäller bl.a. att byggsanktionsavgiften ska kunna sättas ned om avgiften inte anses stå i rimlig proportion till överträdelsen något klaganden tidigare har anfört. Till överklagandet bifogas de handlingar som de tidigare lämnat in vid sitt yttrande till nämnden.

Nämnden har förelagts att yttra sig över överklagandet. Nämnden överlämnar i sitt yttrande till mark- och miljödomstolen att bedöma om det, med hänsyn till vad klaganden åberopat i överklagandet, är skäligt att sätta ned byggsanktionsavgiften i enlighet med de regler som trädde ikraft den 1 juli 2013.

DOMSKÄL*Frågan i målet*

Den fråga som mark- och miljödomstolen har att ta ställning till är om det finns skäl att sätta ned den byggsanktionsavgift som ska påföras klaganden. Till följd av att klaganden påbörjade en bygglovsåtgärd innan startbesked hade meddelats. Inledningsvis har mark- och miljödomstolen att pröva om det finns stöd i lag för att påföra klaganden byggsanktionsavgift i aktuellt fall.

Tillämpliga bestämmelser

Tillämpliga bestämmelser har redovisats i länsstyrelsens beslut. Mark- och miljödomstolen gör därtill följande tillägg. Enligt 11 kap. 51 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL ska tillsynsmyndigheten ta ut en särskild avgift

(byggsanktionsavgift) enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 12 §, om någon bryter mot en bestämmelse i 8–10 kap. eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av någon av bestämmelserna i 16 kap. 2–10 §§. Regeringen har med stöd av 16 kap. 12 § PBL meddelat föreskrifter om byggsanktionsavgifter i 9 kap. plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. Enligt 9 kap. 1 § PBF ska byggsanktionsavgift tas ut för de överträdelser och med det belopp som anges i 9 kap. PBF.

Sedan den 1 juli 2013 gäller delvis ändrade regler för byggsanktionsavgifter i 9 kap. PBF. Av övergångsbestämmelserna till de senaste ändringarna i PBF framgår att äldre föreskrifter ska tillämpas på överträdelser som ägt rum före den 1 juli 2013. Övergångsbestämmelserna anger dock att de nya föreskrifterna ska tillämpas om de leder till lindrigare påföljd.

Påförande av byggsanktionsavgift

Överträdelserna att påbörja en tillbyggnad innan startbesked getts kan enligt PBF förenas med byggsanktionsavgift, såväl i dess nya som gamla lydelse. Det står därmed klart att klaganden ska påföras en byggsanktionsavgift för aktuell överträdelse.

Nämndens beräkning av byggsanktionsavgift

Mark- och miljödomstolen har därefter att pröva byggsanktionsavgiftens storlek.

Nämnden har gjort sin beräkning av byggsanktionsavgiften utifrån de äldre bestämmelserna i PBF och kommit fram till att den avgift som ska utgå är 44 000 kronor. I sin beräkning har nämnden utgått från att aktuell bruttoarea överstiger 150 kvm och därigenom tillämpat 9 kap. 20 § 2 PBF i dess äldre lydelse. Nämnden har även utgått från prisbasbeloppet för 2012.

Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att 9 kap. 20 § PBF före den 1 juli 2013 ska tolkas enligt följande. Med texten ”för åtgärd avseende en byggnad med en bruttoarea” avses den tillkommande bruttoarean på det nya byggda.

Bestämmelsen tar därmed sikte på om det nya byggda understiger alternativt

överstiger 150 kvm. Eftersom det nya byggda/tillbyggnaden i detta fall utgör 27 kvm anser mark- och miljödomstolen att 9 kap. 20 § 1 PBF i dess äldre lydelse borde ha tillämpats. För åtgärd avseende en byggnad med en bruttoarea om högst 150 kvm ska ett halvt prisbasbelopp utgå.

Mark- och miljödomstolen kan därtill konstatera att nämnden i sitt beslut har utgått från prisbasbeloppet från 2012 trots att beslutet om byggsanktionsavgift togs 2013. Av 9 kap. 1 § PBF både i dess äldre och nya lydelse framgår att avgiften fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för det år som beslutet om avgiften fattades. Mark- och miljödomstolen gör därmed bedömningen att nämndens beräkning borde ha utgått från prisbasbeloppet för 2013.

Mark- och miljödomstolen gör sammanfattningsvis bedömningen att nämndens beslut är felaktigt både när det gäller byggsanktionsavgiftens belopp och tillämplig bestämmelse för beräkningen av byggsanktionsavgiften. Nämnden har utgått från bruttoarean av det befintliga huset plus arean av det tillbyggda, som därmed överstiger 150 kvm och ger en avgift på en gång prisbasbeloppet. Nämnden har därtill utgått från fel prisbasbelopp.

Mark- och miljödomstolen kan inte på aktuellt underlag bedöma om PBF i sin nuvarande eller äldre lydelse ger lindrigast påföljd. Mark- och miljödomstolen upphäver därför nämndens beslut och visar målet åter till nämnden för fortsatt handläggning enligt ovanstående.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV 427)

Överklagande senast den 1 april 2014.

Claes-Göran Sundberg

Maria Backström Bergqvist

I avgörandet har deltagit chefsrådmannen Claes-Göran Sundberg och tekniska rådet Maria Backström Bergqvist. Föredragande har varit beredningsjuristen Åsa Ågren.